

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: «Управління ризиками діяльності підприємства на ринку
природобудування»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій

Татаршвілі Мамука Рєвазійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Балабаш Ольга Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність

Зростання ефективності діяльності сучасних підприємств значною мірою зумовлюються розвитком процесів управління ризиками їх діяльності в турбулентному ринковому середовищі. Успіхи і невдачі підприємств пріоритетно пов'язуються з умінням їх керівництва виробляти способи управління ризиками на основі чіткого уявлення про вірогідність настання та можливі обсяги збитків за результатами реалізації ризиків. Вирішення означених завдань дозволяє забезпечити стійкий управлінський вплив на ризикозахищеність діяльності підприємства у довгостроковій перспективі.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів управління ризиками на підприємстві та прикладне застосування отриманих результатів у процесі розробки заходів з управління ризиками ТОВ «Телекарт-Прилад».

Завдання дослідження:

- дослідити сутність «ризик» як економічної категорії, класифікацію ризиків та методи їх оцінювання;
- проаналізувати основні тенденції розвитку підприємств приладобудування в Україні
- оцінити ризики діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»
- розробити заходи зі зниження впливу ризиків на діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад»
- надати оцінювання ефективності заходів з управління ризиками ТОВ «Телекарт-Прилад»

Об'єктом дослідження є ТОВ «Телекарт-Прилад»

Предметом дослідження є процес управління ризиками підприємства.

Наукова новизна дослідження полягає в розробці методичного підходу до удосконалення процесу управління ризиками підприємства, що на відміну від існуючих ґрунтується на урахуванні результатів розрахунку показника ризику проекту та галузевих особливостей діяльності підприємства приладобудування.

Практична значимість роботи полягає в можливості використання розроблених рекомендацій для удосконалення управління ризиками діяльності приладобудівного підприємства.

Методи досліджень, використані в кваліфікаційній роботі, включають: метод абстрагування - для уточнення сутності поняття «ризик»; систематизації - для встановлення класифікаційних підходів до ризиків діяльності підприємства; метод ромбу національних переваг М. Портера - для визначення факторів зовнішнього середовища, що впливають на діяльність підприємств галузі приладобудування; карти ризиків – для оцінювання ризиків діяльності підприємства; методи економічного аналізу – для оцінки фінансового стану підприємства, для дослідження ефективності реалізації запропонованих заходів.

Публікації. Основні результати роботи опубліковані: Татарішвілі М. Р. Сутність поняття «управління» як економічної категорії // М. Р. Татарішвілі, О.С. Балабаш. – Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти:

матеріали п'ятої міжнар. наук.–практ. конф, 20-21 травня 2021 Тр. – Харків, Діска плюс, 2021. – С. 64-67.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи управління ризиками підприємства» досліджено сутнісно-змістову характеристику категорії «ризик», методи оцінювання ризиків та процес управління ризиками.

У другому розділі «Аналіз економічно-господарської діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»» надано загальну характеристику та аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад», проаналізовано основні тенденції розвитку підприємств приладобудування України.

У третьому розділі «Організація системи управління ризиками ТОВ «Телекарт-Прилад»» розроблено рекомендації з управління ризиками ТОВ «Телекарт-Прилад», та проведено оцінювання ефективності запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

Проведено аналіз фінансово-господарської діяльності та надано загальну характеристику ТОВ «Телекарт-Прилад». Встановлено, що діяльність підприємства відображає загальні тенденції розвитку галузі приладобудування України. Обґрунтовано, що приладобудування належить до галузей з найбільшим рівнем впливу ризиків. Це є результатом високих темпів розвитку прогресивних технологій у світі, швидкого морального старіння технологій та обладнання.

За результатами проведеного аналізу факторів зовнішнього середовища та побудови ромбу національних переваг М. Портера для приладобудівної галузі, досліджено факторні умови (людські ресурси, природні ресурси, фінанси, технології, інфраструктура), кластер підтримуючих галузей, а також попит та конкуренцію на внутрішньому ринку. Встановлено, подорожчання сировинних товарів промислового призначення, високий рівень зносу основних фондів підприємств, відтік кваліфікованих кадрів, імпортозалежністю підтримуючих галузей, значний конкурентний тиск з боку більш якісних- європейських товарів та більш дешевих – азійських товарів .

Перспективи розвитку підприємств полягають у зниженні трудомісткості і енерговитрат; впровадження у виробництво нових технологій та високотехнологічного обладнання; що дозволить збільшити темпи зростання наукомісткої, високотехнологічної продукції, що дозволить знизити конкурентний тиск та комерційні ризики діяльності як на внутрішньому так і на міжнародних ринках.

На основі методу експертного оцінювання проаналізовано ризики діяльності підприємства. В результаті були виявлені найбільш небезпечні серед них: ризики поломки обладнання, ризик зміни цін на сировину і матеріали. Доведено, що встановлені ризики потребують розробки відповідних заходів з їх попередження та усунення негативного впливу на функціонування підприємства.

За результатами оцінювання рівня фізичного зносу обладнання механічного цеху, встановлено, що 37 % обладнання цеху є у доброму стані повністю відремонтовані та підлягають подальшій експлуатації, 25 % у задовільному стані, можуть потребувати деякого ремонту або заміни окремих дрібних частин, 23 % - умовно придатні та 5 % не задовільному стані. Така ситуація значно підвищує виробничі ризики на підприємстві, що можуть проявитися у вигляді збоїв у роботі обладнання, поломок, значних витрат на ремонт. Також застаріле обладнання є значно енергоємним, порівняно із сучасними аналогами, що збільшує витрати на енергоносії підприємства, а також впливає на якість обробки деталей, що може негативно позначитися на якості виготовленої продукції та знизити конкурентну позицію підприємства на ринку

Розроблено заходи зі зниження ризиків діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад», що полягають у оновленні обладнання механічного цеху підприємства. Доведено доцільність покупки п'яти універсальних токарних верстатів. За результатами аналізу ризикованості проекту, встановлено, що коефіцієнт варіації має значення – 0,2, що говорить про допустимий рівень ризику за результатами реалізації проекту. Розраховано плановий економічний ефект від впровадження запланованих заходів у розмірі 587,112 тис. грн.

АНОТАЦІЯ

Татарішвілі М. Р. «Управління ризиками діяльності підприємства на ринку приладобудування».

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент" за магістерською програмою «Менеджмент організацій»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2021 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – ТОВ «Телекарт-Прилад».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти управління ризиками діяльності підприємства.

Проаналізовано основні тенденції розвитку підприємств приладобудування в Україні; ризики діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».

Запропоновано заходи зі зниження впливу ризиків на діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад» на основі врахування результатів визначення інтегрального показника ризику та галузевих особливостей діяльності підприємства.

Ключові слова: ризик, управління ризиками, приладобудування, програма заходів, карта ризиків.

ANNOTATION

Tatarishvili M., «Risk management of the enterprise in the instrument making market»,

(students surname and initials)

(work title)

thesis for Master degree

in specialty 073 «Management » under the program «Management of Organizations»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2020

Thesis consists of three chapters. Object of study - LLC "TELECARD-PRILAD".

Diploma thesis deals with theoretical aspects of forming the quality management system of the enterprise.

The main trends in the development of instrument-making enterprises in Ukraine are analyzed; risks of activity of LLC "TELECARD-PRILAD".

Measures to reduce the impact of risks on the activities of LLC "TELECARD-PRILAD " based on the results of determining the integrated risk indicator and industry characteristics of the enterprise.

Keywords: risk, risk management, instrument making, program of measures, risk map.